

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Základní škola Velké Březno, okres Ústí nad Labem

Školní 87, 403 23 Velké Březno

Identifikátor školy: 600 085 589

Zřizovatel: Obec Velké Březno, Děčínská 211, 403 23 Velké Březno

Školský úřad Ústí nad Labem, W. Churchilla 1340/6, 400 01 Ústí nad Labem

Termín konání orientační inspekce: 13. - 15. listopad 2000

Čj.	065 607/00-2550
Signatura	of6cu105

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola ve Velkém Březně je úplnou základní školou s kapacitou 350 žáků. Současná naplněnost školy je 304 žáků, 190 na 1. stupni a 114 na 2. stupni ZŠ. Jako další součásti škola sdružuje: školní družinu s kapacitou 75 žáků a školní jídelnu s kapacitou 230 jídel. Ve školní družině pracují 3 oddělení a plánovaná kapacita odpovídá skutečnému počtu žáků. Odloučeným pracovištěm je školní budova ve Školní ulici č. 228. Zde jsou 1. a 2. třídy 1. stupně, školní družina a školní dílna.

Právní formou patří škola mezi zálohované organizace. Školu řídí ředitel školy, který jmenoval jednoho svého zástupce. Včetně vedení školy zajišťuje výchovně-vzdělávací práci 22 pedagogů. V letošním školním roce má základní škola 13 tříd, 9 na 1. stupni a 4 na 2. stupni ZŠ.

Základní škola je zapojena v celorepublikovém projektu Zdravá škola a v okresním projektu Zelená škola. Obě tyto žádoucí aktivity jsou ve školní práci znát a dotváří příznivou atmosféru školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality vzdělávání vychází mimo jiné z hospitací provedených v hodinách zvolených předmětů u jednotlivých vyučujících.

Většina ročníků základní školy postupuje podle vzdělávacího dokumentu Základní škola, č. j. 16 847/96-2. Pouze v 5. ročníku dohání dříve realizovaný vzdělávací dokument Obecná škola, č. j. 12 035/97-20. Plánování a příprava výuky je podpořena časově-tematickými plány, které ředitel školy od vyučujících vyžaduje. Personální podmínky výuky jsou limitovány skutečností, že deset z devatenácti učitelů nemá vzdělání požadované Vyhláškou MŠMT č. 139/97 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců. Čtyři z těchto deseti pedagogů v současnosti studují vysokou školu pedagogického zaměření. Materiální podmínky pro zajištění výuky jsou na dobré úrovni. Nadstandardní pro školu bez právní subjektivity je vybavení výpočetní technikou, k dispozici je i internet. Řada pomůcek, techniky a publikací je veřejně přístupná a nabízená žákům, kteří v rámci obecné informovanosti s nimi mohou pracovat. Před vyučováním jsou přístupné počítače a žáci se mohou výpočetní technice věnovat i společně s rodiči. Ve vyučování je pouze na vyučujících a kontrole vedení školy, jak jsou nejrůznější pomůcky učiteli využívány v hodinách. Pozornost a změnu si zaslouží většinou starší školní nábytek. Ředitel školy toto však sám vnímá jako prioritu a tři třídy na škole jsou již vybaveny novými lavicemi a odpovídajícími židličkami.

1. stupeň (český jazyk, matematika, vlastivěda, prvouka)

Kromě jedné (nepřítomnost učitelky) byly navštíveny všechny třídy prvního stupně. V devíti hodinách sledovala inspekce výuku matematiky, českého jazyka, prvouky a vlastivědy. Časová dotace ve sledovaných předmětech a ročnících souhlasí se schválenými učebními plány. Členění učiva v jednotlivých ročnících odpovídalo (s výjimkou českého jazyka ve třetím ročníku, kde byla zařazena ve shodě s používanou starší učebnicí látka čtvrtého ročníku) osnovám. Vyučující mají zpracovány podrobné časově tematické plány, kterými se ve výuce řídí. Některé třídy se zapojily v rámci ekologické výchovy do projektu Tulipán.

Z devíti vyučujících mají tři předepsanou způsobilost, jedna učitelka má odbornou a pedagogickou způsobilost pro 2. stupeň, jedna končí vysokoškolské studium a zbývající jsou

absolventky SPgŠ obor vychovatelství, s různě dlouhou učitelskou praxí, což v několika případech ovlivnilo hlavně volbu metod a formy práce se žáky.

Prostorové podmínky jsou velmi dobré. Na závadu jsou v některých třídách židle neodpovídající svou velikostí žákům. Prostředí učeben i společných prostor, jejich vybavení pomůckami, živými květinami a celkový estetický vzhled napomáhají k vytváření příznivého klimatu, poskytují žákům dostatečný prostor pro relaxaci a působí pozitivně na rozvoj estetického cítění. Materiální vybavení, postupně inovované, umožňuje plnění zvoleného vzdělávacího programu, mnohé pomůcky si učitelky zhotovují samy. Používané učebnice jsou z několika nakladatelství, pracovní sešity hradí, údajně po předchozí dohodě, rodiče žáků. K dispozici je potřebná didaktická technika. V průběhu výuky většinou dbaly učitelky na psychohygienu, zařazovaly různé techniky směřující k soustředění nebo k uvolnění žáků a přizpůsobily členění hodiny, tempo výuky a v prvních a druhých třídách i délku vyučovací hodiny únavě žáků.

Všechny hodiny, včetně pomůcek a tabule byly pečlivě připravené. Organizace hodin byla promyšlená, pokyny vyučujících jasné a srozumitelné. V hodinách hodnocených jako velmi dobré a vynikající, které převažovaly, vytvářely učitelky podmínky pro individuální potřeby a schopnosti žáků, v matematice a v českém jazyce poskytovaly žákům prostor pro samostatné učení. Učitelky účelně uplatnily prvky dramatické výchovy (matematika, český jazyk, prvouka), mezipředmětové vztahy (propojení prvouky s pracovním vyučováním, českého jazyka s výtvarnou výchovou), v českém jazyce se prolínaly všechny složky jazyka. V jedné z hodin prvouky se žáci shromažďováním materiálů k historii obce a jejího okolí aktivně podíleli na přípravě i průběhu hodiny. Střídání různých i méně tradičních metod (frontální, samostatné učení, skupinová výuka, didaktická hra), využití názorných pomůcek a pracovních sešitů zvyšovaly efektivitu, umožnily aktivní zapojení všech žáků a současně vytvářely prostor pro individuální práci se žáky bystřejšími i zaostávajícími. Rozvíjeny byly i techniky zapamatování učiva (český jazyk), v geometrii procvičování postřehu a zrakového vnímání. Při řešení úkolů poskytovaly učitelky žákům pomoc a zpětnou vazbu, kvalifikovaný a citlivý přístup se uplatnil v práci se žáky se specifickými potřebami. V některých fázích hodiny umožňovaly učitelky žákům samostatné rozhodování, jak náročný úkol budou plnit, a hodnocení každého žáka se odvíjelo od jeho schopností. Méně produktivní a zajímavé pro žáky byly hodiny, ve kterých se uplatnilo jen hromadné vyučování, nebo kde při opakování měli žáci omezenou možnost zapojení a učitelky jim neumožnily aspoň zčásti pracovat samostatně. Ve většině hodin zbyl čas na zhodnocení práce učitelem, zpravidla však chyběla zpětná kontrola v žákovském sebehodnocení. K pozitivní motivaci přispívá zveřejňování prací žáků na třídních nástěnkách.

Atmosféra ve třídách byla vstřícná a čínorodá. Žáci si osvojují dovednost komunikovat s dospělými i mezi sebou navzájem, nebojí se vystupovat před třídou, hovořit o svých pocitech, zážitcích. Nedílnou součástí je nenásilné výchovné působení, žáci se učí vzájemné toleranci, spolupráci i empatii. Jsou vedeni k projevování solidarity a ochoty pomoci (sbírka ve prospěch útulku pro opuštěná zvířata), k úctě ke stáří (pravidelné vystupování v domově důchodců, výroba dáreků). S taktem a se znalostí problematiky zvládají učitelky problémové žáky.

Plánování a příprava výuky v uvedených předmětech jsou celkově velmi dobré, personální zajištění výuky je průměrné, materiálně technické vybavení je na dobré úrovni, psychohygienické podmínky jsou velmi dobré. V použitých metodách a formách práce, stejně jako v úrovni komunikace a interakce se kladně odrazila zkušenost učitelek s výukou v Obecné škole, u některých nekvalifikovaných učitelek ještě převažovala hromadná výuka. Celkově výrazně převažují pozitiva a výuka je proto hodnocena jako velmi dobrá.

Blok přírodovědných předmětů

Hospitováno bylo v šesti předmětech tohoto bloku: Ve dvou hodinách matematiky, v informatice, fyzice, chemii a přírodopisu.

Plánování a příprava hodin byly na velmi dobré úrovni. Funkční jsou časově-tematické plány, které vedení školy na vyučujících požaduje. Nepochopení bylo zjištěno pouze v zařazování učiva geometrie v hodinách matematiky ve třech ročnících 2. stupně ZŠ, kde nebylo zareagováno na dodatky osnov vzdělávacího dokumentu Základní škola. Správně jsou naplánovány a plněny laboratorní práce a úlohy. Všichni vyučující byli na hodiny připraveni.

Až na hodinu fyziky byly tyto předměty učeny kvalifikovanými učiteli a to i aprobovaně. Samotné personální podmínky v hodinách byly tak celkově na velmi dobré úrovni.

Materiální podmínky výuky jsou na dobré úrovni. Zhlédnuté tak byly hodiny od nadstandardu materiálního vybavení v informatice, dobrého a funkčního zajištění matematiky, chemie, přírodopisu až po fyziku, ve které chyběly pomůcky, pokusy a tím i žádoucí tvořivá práce žáků.

Psychohygienické podmínky výuky byly na velmi dobré úrovni. Respektována byla délka hodin, střídání činností, pohoda a atmosféra podněcovaly žáky k práci. Také zde byl znát příznivý dopad projektu Zdravá škola.

Organizace, metody a formy práce učitele odpovídaly zkušenostem a kvalifikaci vyučujících i přes frontálně vedené hodiny, ve kterých všichni žáci pracovali pod vedení učitele stejně, se jednalo o velmi dobré a přínosné hodiny. Pouze jedna hodina byla i přes přípravu učitele pouze vyhovující. Chyběla názornost v hodině, potřebná demonstrace učiva učitele a žáků. Nové poznatky se pouze předkládaly a zapisovaly. Přesto potřebné pomůcky byly v kabinetu k dispozici.

Motivace a hodnocení žáků se odvíjí od poznatků z předešlého odstavce a celkově byla ve většině hodin na velmi dobré úrovni. Převažovala motivace známkou. Žáci měli zájem a také ho v hodinách projevovali. Za aktivitu v hodinách měli možnost získávat dílčí hodnocení a pracovat tak na konečné známce. Za aktivitu v hodinách se nestyděli. Rušivé formy chování prakticky neexistovaly.

Interakce a komunikace byla ve většině hodin opět na velmi dobré úrovni. Atmosféra důvěry byla základem přirozené komunikace mezi učitelem a žákem. Na rozdíl od řady jiných škol nebyl patrný rozdíl v komunikaci žáků v závislosti na jejich věku. Zde se zapojovali na celém druhém stupni bez rozdílu.

Kvalita vzdělávání v bloku přírodovědných předmětů i přes nedostatky v realizaci fyziky hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Blok společenskovedních předmětů

Hospitace proběhly v devíti hodinách (dějepis a český jazyk na 2. stupni, cizí jazyk na 1. a 2. stupni). Časová dotace vyučovacích předmětů odpovídá zvoleným vzdělávacím programům. V 6., 8. a 9. ročníku je zařazena pátá (dělená) hodina, která slouží k procvičování aktuálního učiva i prostřednictvím instalovaných počítačových programů. Celkově je plánování učiva na celé období výrazně ovlivněno projektem Zdravá škola. Jsou zařazovány exkurze a návštěvy kulturních pořadů. Složky jednotlivých předmětů jsou vhodně zvoleny, učivo navazuje, nedochází k duplicitě. Ve výuce dějepisu je věnována pozornost nejnovějším dějinám, je pamatováno na systemizaci poznatků na závěr školní docházky. Pozitivně ČŠI hodnotí kapitoly z místních a regionálních dějin, spolupráci s muzeem a nedalekým skanzenem. Jsou zohledněny mezipředmětové vztahy (např. zpracování prací na PC). Příprava učitelů na hospitované hodiny

byla promyšlená, učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a chování, tato skutečnost se projevila v hospitovaných hodinách.

Personální podmínky těchto předmětů ovlivňuje skutečnost, že dvě třetiny výuky zajišťují vyučující, kteří dokončují studium na pedagogické fakultě. Jejich současná nezpůsobilost neovlivnila kvalitu výuky. Výuka probíhá v kmenových učebnách, v učebně jazyků a ve školní knihovně, která je sloučena s knihovnou obecní (nachází se v prostorách školy), k dispozici je i audio učebna. Vybavení je na velmi dobré úrovni, pozornost zasluhuje ta skutečnost, že ve třídách mají žáci volný přístup k encyklopediím, slovníkům, pravidlům a dalším pomůckám. Tyto publikace jsou k dispozici i v informačním centru, které je volně přístupné na chodbě v 1. patře. Všechny prostory jsou vkusně vyzdobeny, toto prostředí je podnětné a estetické. Vše doplňuje vybavení společných prostor (relaxační koutky). Učební pomůcky, didaktická technika, vybavení učebnicemi a dalšími pomůckami je na velmi dobré úrovni (postupně je obnovováno a doplňováno). Jako negativní zjištění hodnotí ČŠI tu skutečnost, že pro výuku německého jazyka si žáci kupují pracovní sešity.

Struktura hospitovaných hodin odpovídala věku žáků, v předmětech anglický a německý jazyk byly hodiny velmi pestré, střídaly se různé činnosti společné, skupinové i individuální, žáci pracovali efektivně a se zájmem. V hodinách českého jazyka a dějepisu byla zaznamenána převážně hromadná výuka, v hodinách dějepisu určitá monotónnost výuky způsobovala v závěru hodin ztrátu pozornosti některých žáků a s tím spojených projevů nekázně. Učitelé využívali ve značné míře prvky kooperace při výkladu nové látky.

V oblasti motivace převažují pozitivní zjištění, je využíváno vstupních motivačních metod, prověřovány jsou výchozí znalosti žáků. Při hodnocení převažují pozitivní reakce, žáci jsou též vedeni k sebehodnocení i hodnocení celé hodiny. Jsou zohledněny individuální možnosti, oceňována je snaha o pokrok. Důraz je kladen na postupné kroky, ověřování pochopení látky, žáci jsou upozorňováni na obtížné části učiva.

Oblast komunikace a interakce byla v hospitovaných hodinách hodnocena jako velmi dobrá a vynikající. Jsou dodržována dohodnutá pravidla, je vytvořen prostor pro diskusi. Značná část výuky je věnována rozvoji praktických komunikativních dovedností žáků (příprava školního časopisu, školního rozhlasového vysílání, příspěvky žáků do obecního časopisu, komunikace prostřednictvím e-mailu i do zahraničí a pod.). V hospitovaných hodinách zaznamenala ČŠI prostředí spolupráce, tolerance a vzájemné důvěry. Je třeba konstatovat, že tyto příznivé psychosociální podmínky jsou rozvíjeny i v průběhu přestávek a v době mimo vyučování. Případné projevy nežádoucího chování byly učiteli zvládnuty.

Ve výuce sledovaných společenskovědních předmětů zaznamenala ČŠI převahu pozitivních zjištění. Celkově je výuka těchto předmětů v rámci orientační inspekce hodnocena jako nadprůměrná.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě nadprůměrných hodnocení výuky: na 1. stupni, v přírodovědných a společensko-vedních předmětech celkově hodnotí ČŠI kvalitu vzdělávání jako velmi dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování vychází z dlouhodobé koncepce rozvoje školy. Samotná plánovaná činnost je rozpracována do ročních plánů, které jsou netradičně aktualizovány v týdenních plánech práce.

Úkoly jsou kontrolovány a plnění vyhodnocováno. Například projekt Zdravé školy vyžadoval již v zadání sebehodnocení školy. Hodnocení je zdařilé a o škole v mnohém vypovídající.

Organizování je podřízeno postavení zálohované organizace. Ředitel školy řídí školu společně se zástupkyní. Pro administrativní činnosti je i na této menší škole administrativní pracovnice, která je na polovinu pracovního úvazku zaměstnána školským úřadem.

Poradním orgánem je kromě pedagogické rady navíc ředitelem zavedený poradní sbor, který pomáhá při řešení úzkých odborných otázek. Specifikem, které norma nezná, je působení "školní" psycholožky, která je zaměstnankyní Poradny pro manželství, rodinu a mezilidské vztahy Ústí nad Labem. Její činnost je zmíněna v hodnocení výchovného poradenství v dalším zjištění této inspekční zprávy. Na škole je vedena předepsaná povinná dokumentace a k formě vedení nemá ČŠI výhrady.

Motivace pracovníků je především finanční. Rozhoduje se podle kritérií pohyblivých složek platu, která jsou známa. Ředitel školy uvádí i morální motivaci, která je v podmínkách středně velké obce opodstatněná. Navíc zájem je i ze strany obce. V poslední době se podařilo pro školu získat další čtyři byty, což může být motivem pro chybějící kvalifikované učitele.

Kontrolní mechanismy odpovídají běžně známým formám práce vedoucích pracovníků na školách. Ředitel školy a jeho zástupkyně hospitují v hodinách vyučujících, sami si určili frekvenci hospitací jedenkrát v týdnu. Jsou vedeny zápisy z hospitací a existuje i zpětná vazba mezi vedením školy a kontrolovanými osobami. Dále kontrole podléhá vedení dokumentace žáka, třídních knih, žákovských písemných projevů, dodržování pravidel stanovených školou, povinností zaměstnanců školy, naplňování přijatých projektů.

Hodnocení kvality řízení

Ředitel školy je ve funkci druhým rokem. Na základě velmi dobře pojatého plánování školy, velmi dobrého organizování, motivace pracovníků a přístupu ke kontrole hodnotí ČŠI kvalitu řízení jako velmi dobrou.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství

Tato oblast práce je svěřena zkušené vyučující, která nemá pro výchovné poradenství předepsané kvalifikační studium. Výchovná poradkyně pracuje podle plánu práce a stará se o volbu povolání žáků, výchovně vzdělávací problémy na škole a o integraci žáků ve třídách základní školy.

V profesní orientaci má podle výchovné poradkyně škola nezastupitelnou funkci. Výchovně vzdělávací problémy škola řeší ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Kromě této instituce navštěvuje školu ještě psycholožka, která není zaměstnankyní školy ani pedagogicko-psychologické poradny. Podle ředitele školy je tato spolupráce funkční a účelná. Stejná odbornice se účastní i školních zápisů. Ředitel školy byl upozorněn na nutnost informovat o této službě rodiče předem a mít pro podobné činnosti jejich souhlas.

Úspěšná je škola v integraci žáků se specifickými poruchami učení (SPU) v běžných třídách základní školy. Každoročně má škola kolem šedesáti žáků s potřebou vzdělávání zohledňující poruchy učení. Letos na polovinu těchto žáků získala finanční prostředky, které může směřovat do mezd pedagogů. Toto je významným motivem pro učitele, kteří s integrovanými

žáky v běžně naplněných třídách individuálně pracují. Kromě této péče mají tito žáci ještě nápravu SPU. Náprava je prováděna speciální pedagožkou - zástupkyní ředitele školy, která má hodiny náprav zařazené v běžném pracovním úvazku. Se žáky pracuje v menších skupinkách. V dokumentaci žáků s potřebou integrace schází žádost rodičů o zařazení dítěte do běžné třídy základní školy, od které se může odvíjet i rozhodnutí ředitele školy.

Dalšími partnery školy jsou: Úřad práce, Policie ČR, již zmíněná pedagogicko-psychologická poradna, lékař, sociální odbor okresního úřadu a Obecní úřad Velké Březno.

Také oblasti výchovného poradenství napomáhá celkově dobrá atmosféra školy a práce školy v duchu projektu Zdravé školy a projektu okresního významu Zelená škola.

Realizaci výchovného poradenství ve škole hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol č. j. 306/00/ZŠ.
- Vzdělávací dokument Základní škola č. j. 16 847/96-2.
- Vzdělávací dokument Obecná škola č. j. 12035/97_20.
- Časové a tematické plány vyučujících vyžadované ředitelem školy
- Povinná dokumentace školy dle § 38 zákona č. 29/1984 Sb. o soustavě základních a středních škol (školský zákon), v platném znění.
- Hospitační zápisy ředitele školy.
- Podklady projektu Zdravá škola.
- Žákovské knížky.

ZÁVĚR

Pozitiva

- *Kvalifikovaný přístup učitelek na 1. stupni k žákům se specifickými potřebami.*
- *Příznivá atmosféra školy.*
- *Aktivní účast v projektu Zdravá škola a Zelená škola.*
- *Cílené vedení žáků k práci s informacemi.*

Během kontroly se ČŠI nesešla s nehospodárným využitím finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu. Kromě toho se jedná o školu v postavení zálohované organizace. Rozpočet dodržuje, čerpání je účelné.

Celkově hodnotí ČŠI, na základě velmi dobré kvality vzdělávání a velmi dobré úrovně vedení ředitelem školy, základní školu jako velmi dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Salač	.Petr Salač.....
Členové týmu	Marta Dolinská	.Marta Dolinská.....
	Mgr. Miroslav Hyška	..Miroslav Hyška.....

V Teplicích dne 30. listopadu 2000.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6.12.2000

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PaedDr. Jan Darsa	Jan Darsa

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel(ka) školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>

Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	2. ledna 2001	065 609/00-2550
Zřizovatel	-“-	065 610/00-2550

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly doručeny.